

OMITUISET OLYMPIALAISET

Pohjolan valoisa kesäyö oli todellakin tarpeen, kun Oulussa ratkottiin laskuvarjourheilun Suomen mestaruuksia. Monien mielestä olosuhteet olivat jopa vaikeat, mutta ei Antero Takkalan, joka vei yleismestaruuden yhtä selvästi kuin vuotta aikaisemminkin.

TEKSTI JA KUVAT: ERKKI NÄÄTÄNEN

- Kun laskuvarjokilpailut alkavat kello 20, tauko on klo 23—01 ja kun ne päättyvät kuudelta aamulla eivätkä mitkään yöhyppykisat ole kyseessä, on tapahumapaikassa jotain erikoista.

Oulun Laskuvarjokerho oli saanut kymmenen SM-kilpailut järjestettäväkseen ensimmäistä kertaa Etelä-Suomen ulkopuolelle, mikä näin juhla-ilmailuille sopivaa olikin. Kuusikymmentä hyppääjää, heistä hyppääjättäriä kolme ja kolmetoista kerhoa otti mittaa toisistaan heinäkuun 14.—20. päivinä. Yhdelle hyppääjälle kertyi 19 hyppyä, jos osallistui kaikkiin lajeihin. Mittava urakka kesähelteellä hiekkakuopassa.

Joukkue tarkkuus aloitti kisat

— ellei avajaisia oteta lukuun. Kaikkiaan neljätoista joukkueita, joista kolme sekajoukkueita, alkoi kukin vuorollaan kavuta koneeseen, sillä taivaalle ja sieltä sitten alas erityisen vaihtelevalla menestyksellä. Putoilla on tietysti pannaan julistettava sana kaikessa laskuvarjoiiluun liittyvässä, mutta syksyiset lehdet tulivat silloin tällöin mieleen ensimmäisenä hyppypäivänä, eivätkä ne sieltä sitten pois lähteneetkään kisojen aikana.

Lahtelaisten kerho on piristynyt kovasti viime aikoina ja niinpä sieltä löytyikin tasaisin joukkue, jossa kaikki hyppäsivät hyvin mutta kukaan ei loistavasti. Kuuteentoista hyppyä mahtui vain yksi nollanolla, ja

sen tekijä oli joukkueen paras, Pekka Tuominen. Joukkueen tulokseksi tuli 22,04 metriä. Mikä tämä tulos on vallinneisiin olosuhteisiin nähden, jää varmasti epäselväksi, mutta senttejä siinä on pari tuhatta liikaa, jotta se olisi kova.

Temppuhyppyssä Harri "Kitu" Toivonen pyritti sarjansa tasaisesti kymmenen sekunnin molemmin puolin, töppäili kohtuullisesti kolmella hypyllä, sai siitä sakkoo yhteensä 2,5 sekuntia ja keräili kaikesta tästä 50,9 sekunnin ajan. Koko esitys oli sen verran hallittu, että molempina kilpailupäivinä paahtanut aurinko jäi ainakin Kitun kohdalla ilmeisen tehottomaksi. Tuomareitten nahka sen sijaan käristyi hyvin, sillä arvostelukiikarit ja muu tekniikka oli sijoitettu maalliristille ja se taas oli hiekkakuopassa, johon tuuli ei kovin pahasti puhallanut. Lämpöä oli sen verran, että paljain jaloin oli jokseenkin toivotonta seisoa paikallaan ilman ties kuinka monennen asteen palovammaa jalkapohjissa.

Tuo muu tekniikka tuomarien ja kiikarien lisäksi oli pari sihteerityttöä ja nauhuri puhumatakaan Kivisen Retun lepo-lasesta, jota hän käytti varjostamaan sääriään liialta

kärventymiseltä...

Nauhuri oli ruotsalaisen ylituomarin, Richard Henryssonin idea hyppöjen tarkan arvostelun taltiointiseksi. Miksi kukaan ei mokomaa ole keksinyt aikaisemmin vai onko? Henryssonin kiikaroinnin ja viiksien seasta kuulunut arvostelumutina tarttui talteen ilman mitään välivaiheita ja oli jälkeensä helposti tarkistettavissa.

Kisojen kuvaan kuulunut lievä kapinointi joka kai kertoi lähestyvistä lämpöhalvauksesta, aiheutti sen, että aika ajoin käytiin tuomarien ja lentäjien välillä tiivistäkin sananvaihtoa siitä, kummanpuoleista kaartoa koneen tulee ajaa hyppöpaikalle. Lentäjien tahdon mukaan ajettuna kone kaarsi linjalle suoraan auringosta ja autereinen ilma vielä vaikeutti sen ja myös hyppääjän havaitsemista riittävän ajoissa. Yksi hyppy kai uusittiin tämän takia ja pari kertaa tuli pilvenhättä väliin kriittisellä hetkellä.

HENK.KOHT.

Henkilökohtaisesta tarkkuuskilpailusta tuli sitten varsinainen vaikkakaan ei aivan odotettu show. Kymmenen hypyn kilpailun jokainen tiesi raskaaksi, ja jo se taisi painaa monia har-

◀ Nouseva aurinko näki ensimmäistä kertaa Suomessa SM-hyppääjät täydessä kilpailun tuoksissa.

Pekka Ora teki komean seisontalaskun ▶ — vahinko vain ettei pläkkä ollut ihan siinä, mihin ilmalento päättyi.

Närhen Mikko tarkastaa toverinsa varusteita — tuttu näky starttipaikalla. ▶

Raija Piltti villapaitoineen oli paras naishyppääjä, joka aika ajoin uhkaili monen montaa miestä mainettakin. ▶

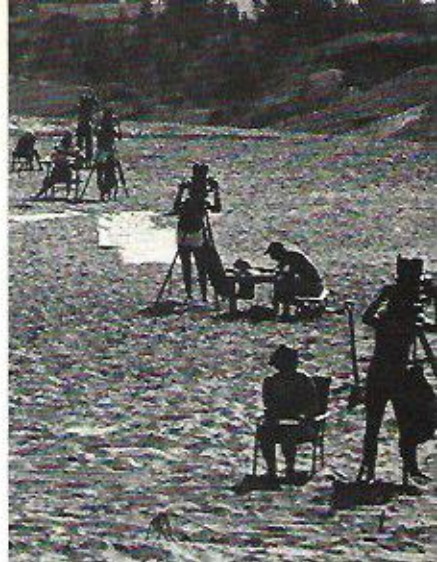
▶ Kun hiekkamonttu on maaliristinä, pääsevät kaikki hiekalle, mutta varjot täytyy ravistella ennen pakkaamista. Oulun "hirsipuuhun" mahtui kerralla kahdeksan varjoa.

uusintahyppyn. Näiltä tiimoin lausutut kommentit olivat varsin suorasukaisia. Uusinnan syyksi olisi muka yhtä hyvin kelvannut kivi kengässä kuin cumulus taivaalla tuulenpuuskasta tai cumulonimbuksesta puhumattakaan. Eräs ehdotus oli, että ripustetaan naru taivaalle (mihin kiinni?) ja hinataan hyppääjät sitä pitkin ylös ja odotetaan tyventä koko läänin ennen kuin päästetään irti, jotta kaikilla olisi sama hyppypaikka ja samat mahdollisuudet. Lisäksi esitettiin uusittavaksi niin kauan, että jokainen saisi nollanollan ennen seuraavaa kierrosta ja niin edelleen loputtomiin.

Syy tähän hullunmyllyyn oli kai lähinnä siinä, että kilpailun alku oli erinomainen sään puolesta, mutta siinä kuitenkin hidasteltiin hiukan — olihan kilpailuaikaa koko viikko. Kun sitten sää huononi, menivät vieterit kireälle joka puolella ja kilpailujännityksen lisäessä löytyä harkintakyky hiukan petti. Kun säännöt vielä olivat hie-man puutteelliset lähinnä ristin kokoamisen yhteydessä sattui tilanteisiin nähden, oli hyvin maustettu soppa valmis.

Kun neljäs kierros sitten lopulta saatiin hypätyksi, oli sää todella vaikea ja ulosajoja tuli 21 hyppääjälle. Illan pimetessä, hieman ennen puolta yötä päätynyt viides kierros oli jo lohdullisempi — kymmenmetrisiä tuli vain viisiosta. Vakiovirhe oli liian aikainen koneesta lähtö — PC:llähän pääsee myötätuuleen mukavasti mutta vastatuuleen meno on silläkin hankalaa. Kuudettakin kierrosta päästiin aamulla sitten hyppäämään, mutta ennen sen päättymistä tuli tymätauco, joka kesti ja kesti.

Niin siinä sitten kävi, että kilpailujen viimeistä edellinen päivä oli illassa, — kello oli noin kahdeksan — kun streamerikeikka nousi taivaalle, ja kuudetta kierrosta päästiin lopettamaan. Sää oli vaikeahko, mutta ei mitenkään mahdoton ja hyppääjien taito joutui todella puntariin. Kuudennen kierroksen jälkeen jäljellä olivat ne 30 onnellista, jotka pääsivät loppukilpailuun. Kovaa karsintaa ei kuitenkaan tullut, sillä kuudestakymmenestä aloittaneesta oli tähän asti jaksanut noin kolmekymmentä kolme sipussia. Pakkolepo, joutenolo ja helle olivat tehneet tehtävänsä. Oma osuutensa oli myös lukuisilla kymmenmetrisillä...

tiota, vaikka kilpailu oli vasta alussa.

Kolme kierrosta meni hyvin. Hyppy pysyivät kiitisti ristin tuntumassa, kymmenmetrisiä tuli yhteensä kolme ja nollanollia viisi. Muista valtaosa oli sitten reilusti alta viiden metrin. Risto Koivisto johti tässä vaiheessa 16 sentillä, Tapio Satamo ja Antero Takkala seuraavina noin metrin tuloksillaan.

Neljännellä kierroksella alkoi sitten tapahtua nopeasti ja paljon. Alkuvuikon hyvä ja tyyni sää alkoi oikutella, tuli puuskaa ja pilviä ja oikullisia ylätuulia ja tiikusadetta. Pariin kertaan aloitettu neljäs kierros keskeytyi tuulenpuuskien takia ja risti nykäistiin kasaan hyppääjien nenän edestä. Streamereillä ja koehyppääjillä varmistettu uloshyppypaikka petti pahan kerran ja tuloksena oli muutama puolen kilometrin — tai ainakin melkein — tulos.

Näiden ja voimakkaiden säämuutosten takia kierroksen alku uusittiin pariin kertaan sivusta seuranneen mielestä hatarin perustein. Tai perusteet olivat kyllä pitäviä, mutta tuomareilta tuntui puuttuvan yhtenäinen linja ratkaisuisaan ja lopputunnelmaksi jäi se, että riittäväällä mussutuksella sai

Sitten ne vielä sanoo, ettei ketään potkasta ulos koneesta... ▶

Pakkauspaikalla oli vipinää silloin kun hyppättiin. ▶▶

Tempputuomareilla oli käristävän kuumaa maaliristin hiekkagrillissä. ▶▶▶

Kitu Toivonen sai tuhannen hyppynsä kunniaksi komean kuohuviinipullon, siemasi siitä huikat ja tarjoili sitten vauhdikkaasti koko maaliristin porukalle loput pullosta. ▶

Antero Takkalan johtaessa alkoi loppukiri noin yhdeksän aikaan illalla kuun kivutessa pikku hiljaa taivaalle auringon tilalle. Valoa riitti, pohjoisessa kun oltiin, ja tuletkin olivat rauhoittuneet — nukkumaan eivät nekään menneet, hyppääjän uskollisia ystäviä kun ovat, mokomat. Seitsemäs kierros päättyi tuntia ennen puolta yötä, jolloin julistettiin yleinen kahden tunnin lepo-, ruokayönnä saunatauko. Tarpeen se oli.

Loput kolme kierrosta menivät tasaisesti, sillä nollanollia tuli ja kymmenmetrisiä tuli — jälkimmäisiä enemmän. Vanha tuttu ylätuuli ja ristin päällä yhtäkkiä loppunut nosto pitivät huolen ylimenoista ja muutamista vajaan jääneistä hyppäistä. Teltta-alueelta kuului

Lm-14 8/13

OLYMPIALAISET

► Kuutamossa korkealta ristin yli kävi monen hyppäjän tie hämävään ylätuulen takia.

▲ Terävästi taitaa päättää tämä kurotus Retu Kivisen pükkiin.

▲ Viisi punnerrusta yli yhdeksästä metrillä – ja mitä nopeammin ne aloittaa, sitä nopeammin ne ovat ohi.

Hiekkaa hiekkaa HIEKKAA riitti sekä maahan, ilmaan että tuomareiden silmille.

▲ Kilpailujen voittaja, Antero Takkala sai muistoviirin Heikki Palolta.

▲ Olli-Pekka Nymanin hanuri sai silloin tällöin aikaan improvisoidut tanssit. Lasten tansseihin riitti aina joku pyörimään onnen nukkumaan menoa.

Risto Koivisto oli hieman miettelään näköinen koneen kivutessa taivaalle. Kyseessä oli viimeinen ja mestaruuden ratkaiseva joukkuetarkkuushyppy. ▼

SM-TULOKSET

HENKILÖKOHTAINEN TARKKUUS

1. Antero Takkala Kuopion ly 483
2. S. Kokkonen Turun Laskuvarjourheilijat 1.563
3. P. Karhumäki Jämsän Seudun ly 1.739
4. T. Rautiainen VLK 2.037
5. T. Soini LJK 2.071
6. E. Huusari ULK 2.155

JOUKKUETARKKUUS

1. Lahden Laskuvarjokerho 2.204
- Koivisto

- Voutilainen
- Koponen
- Tuominen
2. Kuopion Ilmailuyhdistys 2.652
3. Utin Laskuvarjokerho II
4. Utin Laskuvarjokerho I
5. Satakunnan Laskuvarjourheilijat
6. Oulun Laskuvarjokerho

TAITOHYPYT

1. Harri Toivonen Tampereen Laskuvarjokerho 509
2. R. Härkönen Imatran lk 526
3. A. Takkala Kuopion ly 580
4. T. Soini LJK 584
5. R. Korpinen Kuopion ly 587
6. M. Jääskeläinen Utin Lk 622

kerran tuikea VOIHAN BILJARDIPALLLO P... ja heti perään TÖMPS. Tapio "Cekkeri" Sata mo se siinä tuli hiukan yli, mutta ei sentään osunut teltaan, jossa saattoi nukkua joku lopen uupunut. Kellohan oli noin viisi aamulla, ja kaikki kunnon ihmiset olivat unten mailla. Maaliristin ympärillä pyöri kuitenkin runsaasti väkeä ja pakkauspaikka oli yhä täynnä kuin starttipaikkakin.

Kolme viimeistä kierrosta olivat loppujen lopuksi melko tapauksettomia. Antero Takkala hyppäsi viimeiset kaksi hyppyään nollanolla ja SLK:n toinen Retu Kivinen — ei se tempun tuomari — tömäytti kilpailun viimeisellä hypyllä kymmensenttisen, joka samalla oli hänen paras hyppynsä, ja kilpailut olivat päättyneet. Oli kylä jo aikakin, vaikka hyvät kisat olivatkin.

MITÄ ME TÄSTÄ OPIMME?

Mikä sitten oli näiden kisojen opetus ja anti seuraaville? Ensinnäkin se, ettei parinkymmenen hypyn kilpailu ole mikään kevyt viikonlopunviettopa. Säännöt sallivat viisi hypyä päivässä, joten neljä päivää menee pomppimiseen. Tyvät ja tuulet venyttävät lisää ja kuutisen vuorokautta lienee minimiaika läpiviennille.

Kuuden vuorokauden tiivis juonessa mukana pysyminen vaatii jo paljon muutakin kuin hyppytaitoa. Hyvä kunto ja kyky rentoutua tilaisuuden tullen lienevät välttämättömimmät avut. Hyvä ja hellä huoltokaan ei ole pahitteeksi... Kun sitten hypytaitoon lisätään oleellisin osa, kokemus erilaisista olosuhteista, alkaa kilpailija olla valmis moiseen maratonkisaan.

Väitän, että nykyisen hypypääjäkaartimme suurin vika on erilaisiin olosuhteisiin sopeutumisen vaikeus ja erilaisissa paikoissa hypättyjen hypyjen suhteellisesti pieni osuus koko hypymäärästä. Leirit ja muiden luona kylässä käynnit ovat parasta lääkettä tähän. Paljon hypyjä erilaisissa paikoissa ja määrätietoista harjoittelua erityisesti tarkkuushyppyjen ollessa kyseessä. Se on vanha ja rahaa vaativa resepti, mutta keksiköön joku paremman.

Näissä kilpailuissa Antero Takkala oli omaa luokkaansa, ja se on selvä osoitus taidosta, ei tuurista. Kun Antero tuli kahden kymmenmetrisen väliin ja teki nollanollan, putosi pohja selittelyiltä ylä-, keski- ja väli- tuulista.

Mitä sitten tulee hypykan- san nykysuuntaukseen ainakin huhujen mukaan, tuntuu siltä, että tarkkuushypyt tahtovat jäädä lapsipuolen asemaan. Vapaata pitää olla ja tempua pitää väentää hinnalla millä hyvänsä. Kaikki kolme hypytapa, tarkkuus, tempu ja relatiivi, ovat oma osansa lasku- varjourheilusta.

Nykyisessä kovassa kilpailussa ei yleismies Jantusella ole sijaa, ei ainakaan kansainvälisillä kilpakeittillä. Hyviä hypypääjiä on, mutta jokaisella on joku vahva ja joku heikko

kohta. Tempu ja relatiivi eroavat melkoisesti tarkkuudesta — jälkimmäisessä varjo on kilpailuväline, edellisissä tapa tulla turvallisesti alas.

Kaiken lisäksi pidän tarkkuushyppyjä vaativampina kuin tempua ja relatiivia, näitä mitenkään aliarvioimatta. Vapaa pudotus on melko sama hypättiinpä sitten Utin aavikolla tai Nummelan harjulla, mutta tarkkuushypyillä maalialuetta ympäröivä maasto tuo oman lisänsä kuvioihin. Maaston aiheuttamiin yllätyksiin täytyy tottua, ne pitää osata arvioida jo ennen hypyä ja ne ovat erilaiset joka kentällä — tarkkuusharjoittelussa pitäisi kiertää maata kokemuksen kartuttamiseksi, mutta muita voi hypätä kotonakin.

Eräs erittäin huomionarvoinen seikka on lisäksi harrastuksen levittäminen. Kun aloittelija tulee kerhoon, kyselee relatiiviporukan hypyjä ja kuulee puhuttavan sadoista hypyistä, menee sisu kaulaan ja yrittämisen halu vaimenee ellei sammu. Tämä ei ole hyvä. Tarkkuus puolestaan ei vaadi niin suurta alkukokemusta — johan ensimmäisellä hypyllä yritetään ajella varjolla ristille päin, ja mitäs se muuta on kuin tarkkuushypyn alkioaste. Kun tarkkuushypyt lisäksi ovat matalampia ja siis halvempia, on se luonnollinenkin tie aloittaa touhut. Vajaat sata hypyä hypännyt voi olla melko hyväkin tarkkuudessa — ainakin kehittymässä selvästi, mutta millainen on alle sadan hypyn relatiivihyppääjä?

Kaiken tällaisen pohjalta minusta on aiheetonta ja jopa väärää puhua tarkkuudesta kuolevana lajina laskuvarjourheilussa, kuten nykyisin hie- man kuiskitaan. Relatiivi ja tempuhypyt ovat ehkä voimakkaastikin erkanemassa oman harrastajapiirinsä omaaviksi laskuvarjourheilun haa- roiksi, ja se on terve kehityksen suunta. Sillä perusteella ei kuitenkaan voi missään tapauksessa leimata tarkkuushyppyjä tarpeettomiksi ja sellaisena kuolevaksi lajiksi. Laskuvarjon käyttö laajenee muukin kuin pelkäksi urheiluvälineeksi, kuten pikkukoneille jo on käynyt. Kun varjolla pitää tehdä jotain "hyödyllistä", — lainausmerkit siksi, että se toinen puoli, urheiluhypyt, ovat myös hyödyllisiä — on samantekevää, monenko tähti tai kuinka nopea tempu taivaalle syntyy. Tärkeintä on se, että apu tulee sinne, missä sitä tarvitaan nopeasti ja varmasti.

Tämä näkyi hyvin oululaisten savuhyppyryhmän toiminnassa. Kun hyppääjällä on riittävä kokemus, voi relatiiviyöskentely ja tempu tuoda tervetullutta vaihtelua ja ehkä viedä miehen kokonaankin. Pääasia on, että taitoa kerätään ja jokainen saa vapaasti valita sen hypytavan josta kulloinkin eniten pitää — on väärin leimata joku osa urheilusta turhaksi ja joku toinen ainoaksi autuaaksi tekeväksi.

Kaikkia lajeja tarvitaan, tyvestä puuhun nousta ja pääasia on se, että pyritään jatkuvasti parempiin suorituksiin. ●